

Valplattform 2026

Vänsterpartiet Västra Götalandsregionen

Beslutat 2026-03-24

En rödgrön region för välfärd åt alla

Västra Götalands 1,8 miljoner invånare står inför ett avgörande val. Regionens verksamheter påverkar människors liv varje dag: sjukvård, kollektivtrafik, kultur, klimat och arbetstillfällen.

Det är skillnad på vem som styr! Vänsterpartiet har en tydlig vision: ett samhälle där jämlikhet och hållbarhet går före vinstintressen. Vi vet att en förändring är möjlig om vi blir många som sluter upp.

Den borgerliga regeringen och Sverigedemokraterna har i Tidöavtalets anda medvetet undanhållit kommuner och regioner de tiotals miljarder som krävs för att alla ska få den vård de behöver, schyssta arbetsvillkor och en billig och utbyggd kollektivtrafik med låga avgifter.

Västra Götalandsregionen ska ha en god välfärd med trygg vård och fungerande kollektivtrafik. Vi är redo att höja skatten för att leva upp till den garantin om regeringen efter valet fortsätter att inte ta sitt ansvar.

Det vill Vänsterpartiet:

- Vi vill ha ett Västra Götaland som styrs av en rödgrön majoritet med ett starkt Vänsterparti. Det är en förutsättning för en rättvis, hållbar och jämställd utveckling i vår region.

Vård efter behov - stopp för privatiseringar

Underfinansiering har skapat vårdköer och en oviss väntan, men också stress och press för de anställda. Därför måste vården tillföras mer resurser av en ny rödgrön regering.

Vård ska drivas i offentlig regi. Privatiseringar leder till att principen vård efter behov sätts ur spel. Enklare åkommor slukar stora resurser medan patienter med komplexa behov får otillräcklig vård. Privatiseringar ökar administrationen och dränerar den offentliga vården på kompetens. Privat vård arbetar i princip bara kontorstider och dränerar på så sätt offentlig vård som ska ges alla dygnets timmar. För att vara en attraktiv arbetsgivare måste den offentliga sjukvården erbjuda bättre löner, bättre arbetsmiljö och kortare arbetstid.

Välfärdsbrottslighet gör att kontroller ökar, vilket kostar ännu mer av våra offentliga medel.

För att den utbildade personalen ska vilja stanna i vård och omsorg krävs högre löner och

bättre arbetsvillkor.

Det vill Vänsterpartiet

- **Stoppa privatiseringar.** De borgerliga och SD har tagit beslut om att sälja ut Barn- och ungdomspsykiatri i Västra Götalandsregionen till privata bolag tvärt emot professionens rekommendation och vill nu fortsätta med ögonsjukvården. Vänsterpartiet vill sätta stopp för privata on-lineläkare, vårdkoncerner och riskkapitalbolag. Offentligt finansierad vård ska drivas i offentlig regi.
- **Tandvård är också vård.** I Sverige finns stora klassklyftor vad gäller tandhälsan. Detta beror mycket på att tandvårdskostnaderna till stor del betalas av patienterna själva. Vänsterpartiet vill införa ett högkostnadsskydd liknande det för sjukvården. Detta skulle göra att patienternas samlade tandvårdskostnader halveras jämfört med i dag. Vänsterpartiet vill rulla tillbaka nedskärningarna i tandvården och åter höja gränsen för gratis tandvård till 23 år.
- **Förbättra vårdpersonalens arbetsvillkor.** Vi vill satsa på höjda löner, bättre arbetsmiljö, bättre scheman, ett närvarande ledarskap samt fler kollegor för att minska stress och öka kvaliteten. Samtidigt minskas onödig administration som stjäl tid från patientarbetet. Olika former av arbetsväxling – med proportionerlig ersättning och utbildning – ska uppmuntras
- **Överlåt vården till professionen.** Personalen behöver ha större delaktighet i beslut kring vårdfrågor. Inte minst vid större administrativa förändringar bör de som använder systemen och har den reella kompetensen få ökat inflytande och ordentlig utbildning.
- **En fungerande psykiatri.** Psykisk ohälsa ökar, särskilt bland de unga. Därför behövs tidiga insatser för barn och unga med behov av stöd. Vi stärker psykiatri med fler anställda och andra resurser. Vi stoppar vårdval BUP som försämrar och fördyrar. Vi vill ha stärkta insatser för personer med komplexa behov och samsjuklighet.
- **Stärk beroendevården.** En välfungerande beroendevård är livsviktig. Psykiatri måste få resurser att behandla samsjuklighet på ett värdigt och evidensbaserat sätt. Vi samarbetar med socialtjänsten i arbetet med kontinuitet i uppföljande behandling av beroendepatienter. Vi vill ha en regional nollvision för narkotikadödlighet med fokus på att sprida och utveckla de skademinimerande insatser som vi vet fungerar.
- **Förbättra förlossnings- och kvinnosjukvård** Vi fortsätter förbättra förlossningsvården med ökad tillgänglighet och bemanning. Principen för ”en barnmorska per aktivt födande kvinna” ska fortsätta och gälla oavsett var man bor. Även eftervården ska utvecklas med individanpassad uppföljning av fysisk och psykisk hälsa, stärkt amningsstöd och bättre omhändertagande av förlossningsskador. Forskningen visar att kvinnor inte får samma kvalitativt höga vård och vi satsar därför på en jämställd vård. Kvinnor över 74 år ska också ingå i screening med mammografi.
- **Säkra akutsjukvården.** Oavsett var i regionen vi bor ska ingen behöva oroa sig för att inte få vård i tid. Det ska finnas tillgång till god akutsjukvård och möjligheter att nå vården i hela regionen.

- **Patientnära vård.** Vården ska i högre utsträckning ta hänsyn till patienternas behov. Patienten ska vara delaktig i sin vård och bli lyssnad på. Tolk ska användas enligt nuvarande lagstiftning. Vården ska också bedrivas på rätt nivå. En satsning på vårdcentraler, Närhälsan och 1177 är rätt väg att gå, men det krävs också tillräckligt med kompetens och resurser. En satsning på löner och arbetsmiljö gör det mer attraktivt att arbeta i den nära vården.
- **Folkhälsa.** Vi prioriterar det hälsofrämjande arbetet för en jämlik hälsa i hela vår region. Satsningar på hälsofrämjande och förebyggande arbete behöver göras där det ger mest effekt för att vi ska kunna sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.
- **Alla ska ha råd att söka den vård de behöver.** Vänsterpartiet eftersträvar så låga vårdkostnader för invånarna som möjligt och vården ska finansieras med skattemedel och inte patientavgifter. En konsekvens av nätläkarnas framfart är att vi nu måste välja mellan nuvarande avgiftsnivå och att bjuda in privata vårdjättar till att sko sig ännu mer på skattemedel.
- **Fler vårdplatser – minska överbeläggningarna.** Överbeläggningar med sängar i korridorer och andra platser är dåligt för patientsäkerheten och arbetsmiljön. Därför behövs fler vårdplatser, inte minst när andelen äldre ökar.
- **Bort med för långa väntetider.** Väntetiderna har framgångsrikt minskat under mandatperioden men är i flera fall fortfarande för långa. Här ska en fortsatt satsning göras på den egna verksamheten för att ytterligare minska köerna.

Ett hållbart arbetsliv – kortare arbetstid

De ökande klassklyftorna syns tydligt i löneskillnader, medellivslängd och hälsa. Ett hållbart liv är en avgörande fråga för ett rättvist samhälle. Det gäller framför allt kvinnors villkor, som måste förbättras i grunden. Att införa kortare arbetstid är ett effektivt sätt att skapa bättre livsvillkor, särskilt för de med mest slitsamma arbeten.

Det vill Vänsterpartiet:

- **Förkortad arbetstid.** Vänsterpartiet vill under nästa mandatperiod förkorta arbetstiden inom noga utvalda områden med särskilt slitsamma arbeten. Detta ska omfatta verksamheter i hela regionen, även på mindre orter och i mindre verksamheter, så att regionen är en föredömlig arbetsgivare i hela organisationen. Målet är att fler arbetstidsförkortningar ska kunna genomföras. Försöket ska omfatta verksamheter i hela regionen, även på mindre orter och i mindre verksamheter så att regionen är en föredömlig arbetsgivare i hela organisationen.
- **Kollektivavtal och mer åt lågavlönade.** Vi slåss för kollektivavtal eftersom jämställda och jämlika löner skapar förutsättningar för en sund arbetskultur med mindre hierarkiska strukturer. Om de fackliga organisationerna efterfrågar lönesmodeller som ersätter eller kompletterar nuvarande individuella lönesättning vill vi möjliggöra det. Särskilda lönesatsningar, utöver ordinarie lönerevision, ska göras för de yrkesgrupper som har lägst lön.
- **Se över scheman.** Anställda måste ha möjlighet att påverka sitt eget schema så att

- också arbete med obekvämlig arbetstid blir hållbart i längden.
- **Stoppa utvisningarna.** Vänsterpartiet vänder sig starkt mot utvisningar av våra arbetskamrater i regionen. De kommer från andra länder, har etablerat sig här, utbildat sig, arbetar och betalar skatt. Det är både en personlig tragedi för dem och människor i deras närhet. Det är dessutom ett slöseri eftersom både offentliga och privata arbetsgivare behöver deras arbetskraft, inte minst av demografiska skäl.
 - **Trygga anställningar.** Vi motverkar osäkra anställningar och vill göra tillsvidareanställning till norm i regionen.
 - **Nolltolerans mot rasism och diskriminering.** Alla regionens arbetsplatser ska ha ett aktivt värdegrundsarbete och tydliga rutiner mot diskriminering.

Ökad kompetens och fler anställda

Människor lever längre och behöver allt mer vård och omsorg. Samtidigt minskar antalet födda. Kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna. Då håller det inte att utvisa våra arbetskamrater som kommit från olika håll i världen, som arbetat länge och har familjer här. Det finns ett stort behov av att öka kompetensen genom utbildning, och särskilt satsa på de som går ut skolan utan fullvärdiga betyg.

Det vill Vänsterpartiet:

- **Förstärkt folkbildning.** För att öka kunskap, kompetens och nyfikenhet på att lära sig mer vill Vänsterpartiet stärka satsningarna på folkhögskolor och studieförbund men också samverka med universitet, högskolor och andra lärosäten.
- **Kompetensutveckling.** Västra Götalandsregionen ska i samarbete fortsätta kartläggningen över kompetensbrist inom alla yrkesområden. Regionen ska också möjliggöra för sin personal att vidareutbilda sig.
- **Fullständiga betyg.** Varje år går ett antal tusen elever ut högstadium och gymnasium utan fullvärdiga betyg. Här ska regionen tillsammans med andra inom utbildningsväsendet satsa mer på att underlätta för elever att klara av sin skolgång.

Bygg ut kollektivtrafiken och sänk avgifterna

Transporter står för en tredjedel av Sveriges utsläpp av växthusgaser. Tidöpartierna har ensidigt satsat på privatbilism, flyg, bensin och diesel. Tillgänglig kollektivtrafik är en klass- och klimatfråga. Vi vill investera i fler bussar, spårvagnar och tåg, förbättra underhållet och sänka avgifterna så att fler väljer bort bilen. Satsningarna ska även säkerställa kollektivtrafik i hela regionen med turtäthet, tillförlitlighet och god tillgänglighet för barn och unga. En studentrabatt för enkelresor med kollektivtrafiken behöver införas i hela regionen.

En kraftfull satsning på utbyggd järnväg och spårväg, fler bussar, tätare turer och smarta lösningar som till exempel "Buss on Demand" liksom båt- och färjetrafik är det mest

effektiva sättet att få ner utsläppen. Det ska bli lättare att cykla säkert genom utbyggda cykelvägar och fotgängare ska premieras.

Det vill Vänsterpartiet:

- **Låga avgifter för kollektiva resor.** Vänsterpartiet vill fortsätta driva frågan om lägre avgifter i kollektivtrafiken. Vi vänder oss också emot att Västtrafiks resenärer ska stå för minst hälften av kostnaden för resorna (självfinansieringsgrad).
- **Avskaffa civilklädda biljettkontrollanter.** Många känner en stor otrygghet vid biljettkontroller av civilklädda, därför vill vi avskaffa dem.
- **Storsatsning på nya spår.** Vänsterpartiet har varit pådrivande i satsningen på ny järnväg mellan Göteborg och Borås liksom fyrspar mellan Göteborg och Alingsås och den nya spårvägslinjen på Hisingen i Göteborg. På samma sätt vill vi satsa på nya spår mellan Göteborg och Oslo och garantera godstrafiken i regionen till och från Göteborgs Hamn. Vi vill se sjöfarten överta transporter från lastbilar och står bakom satsningen på nya slussar i Trollhättan. Även de mindre järnvägarna som Kinnekullebanan behöver moderniseras och elektrifieras.
- **Ökad bekvämlighet.** För att öka kollektivtrafikens attraktivitet måste fordonen bli bekvämare, inte minst vid långpendling. Informationen till passagerarna måste bli bättre vid förseningar och stopp. En utbyggnad av pendelparkeringar kan göra att fler väljer att delvis åka kollektivt i stället för i egen bil.
- **Offentlig regi.** Vi vill ge resenärerna säkrare resor och kollektivtrafikens förare bättre arbetsvillkor genom att driva kravet på att kollektivtrafiken ska drivas i offentlig regi.
- **Tryggare arbetsmiljö.** Personalen i kollektivtrafiken har inte tillräckligt bra arbetsvillkor och infrastruktur för att fler ska välja kollektivtrafik i stället för bil. Det leder till att personalen drabbas av stress. Det går ut över trafiksäkerheten, möjligheten till återhämtning och den egna hälsan. En ökning av kollektivtrafikens andel av resandet får inte ske på bekostnad av personalens arbetsmiljö. Större krav på en bättre arbetsmiljö ska ställas i upphandlingarna för de anställda i kollektivtrafiken.
- **Förnybar energi.** Transporter i alla regionens verksamheter ska drivas med förnybar energi.
- **Fler cyklister och gångtrafikanter.** Den som cyklar eller går känner ofta stor otrygghet. Samtidigt bor väldigt många i vår region nära skolor och arbete. Genom en storsatsning på cykelvägar, skyddade överfarter, förstärkta trafiksignaler eller vägmärken kan fler cykla eller gå. Här är regionens satsning på förmåncyklar för sin egen personal ett föredöme för många arbetsgivare.

En konst och kultur som når alla

Vi är stolta över att Västra Götalandsregionen satsar mest i Sverige per invånare på kulturen och konsten, men samtidigt oroade över att regeringens anslag till studieförbund, folkhögskolor och det fria kulturlivet minskat drastiskt. Högerpartiernas angrepp på yttrandefriheten och att de inte håller armlängds avstånd är ett oacceptabelt hot mot konst

och kultur.

Det vill Vänsterpartiet:

- **Armlängds avstånd.** Politiken ska skapa förutsättningar för ett blomstrande kulturliv genom ekonomiska anslag, men hålla armlängds avstånd, det vill säga inte lägga sig i det konstnärliga uttrycket.
- **Konst och kultur för alla.** Alla invånare i regionen ska få ta del av – och utöva – konst och kultur. Det gör vi genom att satsa på folkhögskolornas kulturlinjer, studieförbund och det fria kulturlivet samt olika arenor (teatrar, konsertlokaler, gallerier och muséer).
- **Nå och angå.** Det är också viktigt att de stora institutionerna (Göteborgs Symfoniker, GöteborgsOperan, Regionteater Väst, Film i Väst, Folkteatern) genom gästspel eller digitala kanaler når alla medborgare. Konst och kultur är också kreativa näringar som behöver kompetensutveckling. Även de enskilda konstnärerna ska få ta del av regionens satsningar här.
- **Stärka demokratin.** Tillgången till konst och kultur är en grundbult i en fungerande demokrati. Att tänka fritt, att vara engagerad i ett sammanhang kan frigöra människors skaparkraft.
- **Bredd ger höjd.** Det svenska exportundret inom design, musik och film har blivit möjligt genom en bred satsning på konst och kultur. Det ger också större möjligheter för kulturskapare att försörja sig. Därför är det viktigt att bibehålla den stora regionala kultursatsningen.
- **Barn och unga.** Genom särskilda satsningar på läsande, filmvisningar, pjäser och dans för unga stimulerar vi intresset för att själva skapa. Många unga missar skolan men kan hitta nya vägar på exempelvis folkhögskolor.
- **Egna arenor.** Västra Götalandsregionen ska satsa särskilt på konst och kultur i egna lokaler som sjukhus.

En hållbar omställning av samhället

Västra Götaland är Sveriges ledande industriregion med en stor fordonsindustri, petrokemi och raffinaderier samt Sveriges största hamn. Här arbetar tiotusentals av regionens invånare och många mindre företag är beroende av hur det går för exportföretagen. Samtidigt släpper storföretagen ut stora mängder växthusgaser. Här krävs det en samordnad storsatsning på elektrifiering, långsiktig omställning till en hållbar produktion och uthålliga satsningar på forskning och innovationer.

Det vill Vänsterpartiet:

- **Öka civila beredskapen.** Kris och krig i vår närhet gör att även den civila beredskapen måste höjas. Dit hör en satsning på livsmedelsproduktion och en utveckling av blå och gröna näringar.
- **Förstärkt forskning.** För att industrin ska kunna ställa om krävs en uthållig satsning på forskning på högskolor och universitet i samarbete med företag och offentliga aktörer.

- **Snabbare omställning.** Västra Götalandsregionen ska vara en drivande part tillsammans med industrin, högskolor och universitet för att öka takten i en långsiktig omställningen av fordonsindustrin, petrokemi och raffinaderier. Regionen ska också vara kraftfullt pådrivande mot regering, riksdag och myndigheter när det gäller elektrifiering, batterilagring, teknikskiften, utbyggnad av kraftnät etc.
- **Hållbarhet.** Vi arbetar för ett ekologiskt, solidariskt och rättvist samhälle som sätter fokus på omställning till cirkulära system och resurser för en koldioxidbudget i balans.

Klimat- och miljökrisen

Världen står inför ett akut klimatnödläge, orsakat av en ekonomi byggd på rovdrift och slöseri. Även Västra Götaland står inför allt fler extremväder, stigande havsnivåer och hotade ekosystem. Den biologiska mångfalden äventyras. En avgörande fråga är utbyggnaden av havs- och landbaserad vindkraft samt kraftöverföring, men också effektiviseringar och energihushållning. Minskade ekonomiska klyftor främjar en hållbar tillväxt.

Vi ser med oro på att Västra Götalandsregionen inte kommer att uppnå sitt eget mål om att vara fossiloberoende 2030 (80 % utsläppsminskning från 1990) och minska konsumtionsutsläpp med 30 % (från 2010). Vänsterpartiet ska tillsammans med andra göra allt för att öka hastigheten i utsläppsminskningarna.

Det vill Vänsterpartiet:

- **Öka elproduktionen.** Vi satsar på ökad produktion och distribution av el för att säkra Västra Götaland som Sveriges ledande industriregion. Detta görs snabbast och billigast med havs- och landbaserad vindkraft. Stora insatser kan göras för att utveckla energilagring, effektplanering och energieffektivisering.
- **Minska utsläppen.** Genom smarta rationaliseringar och användning av ny teknik kan vi minska utsläppen. Exempel är att bygga klimatsmart, bevara torvmossor, återställa våtmarker och varsamt bevara och underhålla i stället för att bygga nytt.
- **Skydda biologisk mångfald.** Minska användandet av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel och satsa på hållbara brukningsmetoder inom jord- och skogsbruk. Värna värdefulla naturområden.
- **Värna allemansrätten.** Alla ska ha tillgång till natur, stränder och strövområden. Vi vill bidra till att skapa klimatsäkra, grönare samhällen och en god folkhälsa.

Levande landsbygd och förorter

Västra Götaland är landets största region med både storstäder, landsbygd och ren glesbygd. På samma sätt som storstädernas förorter behöver en utbyggd service med vård, skolor, affärer och arbetstillfällen måste den rena landsbygden få del av densamma. Utvecklingen måste ske genom ett nära samarbete med civilsamhällets organisationer.

Det vill Vänsterpartiet:

- **Möjlighet att leva ett gott liv.** Vänsterpartiet vill satsa på utbyggd digital infrastruktur, utbyggd laddinfrastruktur och goda kollektiva trafiklösningar även utanför storstäderna. Digitaliseringen ska utgå ifrån landsbygdens behov.
- **En hållbar omställning.** Genom särskilda satsningar på regiondrivna utbildningar inom jord- och skogsbruk bidrar vi till ett hållbart samhälle där de blå och gröna näringarna kan skapa nya arbetstillfällen men också öka beredskapen. Här spelar små och medelstora företag och civilsamhällets organisationer en viktig roll.
- **Attraktiv glesbygd.** Västra Götalandsregionen satsar tillsammans med kommunerna utanför storstäderna på särskilda utbildningar, kompetenshöjningar och andra insatser som gör det attraktivt att leva och bo där. Det är satsningar som vi vill se mer av.